



Aan mevrouw S. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp: Aanmelding 371 zoogdiersoorten ter beoordeling voor de Positieflijst

Otterlo, 2-12-2014

Geachte mevrouw Dijkma,

De aanvraag

Bij dezen dient de Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit een aanvraag in voor het beoordelen van **371** in de bijlage bij deze aanvraag genoemde zoogdiersoorten (zie Bijlage 1). De aanvraag strekt zich uit over voornoemde soorten omdat deze nog niet in de lijst van te beoordelen soorten zijn opgenomen en u voor deze soorten per 1 januari 2015, in strijd met alle Europeesrechtelijke bepalingen (zie Bijlage 2) het verbod op invoer, houden, verkoop en fok in werking wilt doen treden.

Voor houders van deze soorten betekent dit dat hun dieren per 1 januari illegaal zijn zonder dat er een inhoudelijke beoordeling heeft plaatsgevonden.

Overigens was reeds op 4 maart 2014 uit uw eigen inventarisatie genoegzaam bij u bekend dat in Nederland **549 zoogdiersoorten** worden gehouden en **niet slechts de 160 soorten** (zie Bijlage 3) die u op de lijst van geïnventariseerde soorten op de website van uw ministerie heeft weergegeven en **de 18 soorten** die u onder de categorie 'productiedieren hebt geschaard.

Ik verzoek u bij deze aanmelding het volgende in overweging te nemen.

Toepasselijke wettelijke bepalingen

Het Hof van Justitie heeft in haar arrest in de zaak Andibel¹ voorgeschreven dat bij de toepassing van een positieflijst moet worden voorzien in een procedure die de belanghebbenden in staat stelt, te verkrijgen dat nieuwe zoogdiersoorten op de nationale lijst van toegestane soorten worden geplaatst. *Die procedure moet gemakkelijk toegankelijk zijn – hetgeen veronderstelt dat zij uitdrukkelijk bij een handeling met algemene strekking is vastgesteld – en binnen een redelijke termijn kunnen worden afgesloten, en indien zij uitloopt op een weigering van plaatsing op de lijst – welke weigering moet worden gemotiveerd – moet hiertegen in rechte kunnen worden opgekomen*².

Gelet hierop moet een beoordelingsaanvraag voor plaatsing op de positieflijst worden aangemerkt als een besluit in de zin van 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht.

Voorts heeft het Hof in dit arrest bepaald dat de bevoegde administratieve autoriteiten een verzoek tot plaatsing van een zoogdiersoort op die lijst slechts afwijzen wanneer het houden van specimen van die soort een reëel gevaar voor de bescherming of de eerbiediging van de beoogde belangen en de vereisten.³ Meer specifiek houdt dit in dat de bevoegde autoriteiten een verzoek tot plaatsing van een soort op de lijst van zoogdiersoorten waarvan het bezit is toegestaan, slechts kunnen afwijzen op grond van een uitgebreid onderzoek van het gevaar dat het houden van specimen van de betrokken

¹ Arrest in de zaak C-219/07 (Andibel) van 19 juni 2008

² zie naar analogie arresten van 16 juli 1992, Commissie/Frankrijk, reeds aangehaald, punt 9, en 5 februari 2004, Commissie/Frankrijk, reeds aangehaald, punten 26 en 37

³ zie naar analogie met name arresten van 16 juli 1992, Commissie/Frankrijk, reeds aangehaald, punt 10, en 5 februari 2004, Commissie/Frankrijk, reeds aangehaald, punt 27

soort inhoudt voor de bescherming van, in casu, het belang van dierenwelzijn, welk onderzoek moet berusten op de meest betrouwbare wetenschappelijke gegevens die beschikbaar zijn en de meest recente resultaten van het internationale onderzoek.

Verder mag het voorzorgsbeginsel, gelet op overweging 38 van het Andibel-arrest, slecht worden toegepast indien reële schade voor de gezondheid van personen of dieren of voor het milieu waarschijnlijk is.

De belanghebbendheid van Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit

Op grond van artikel 1:2, lid 3, Awb kunnen rechtspersonen niet alleen als belanghebbende worden aangemerkt als zij opkomen voor de 'eigen belangen' van de rechtspersoon, maar ook als zij opkomen voor bepaalde algemene of collectieve belangen die zij overeenkomstig hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden behartigen. Deze algemene en collectieve belangen worden mede als hun belangen beschouwd.

De statutaire basisdoelstelling van het PVH is: het bevorderen van een verantwoorde relatie tussen de mensen en het gezelschapsdier alsmede het beschikbaar maken van de benodigde kennis, zodat gezelschapsdieren op een verantwoorde wijze worden gehouden.

Het feitelijk handelen van de Stichting Platform Verantwoord huisdierenbezit blijkt onder andere uit haar betrokkenheid van tientallen jaren bij de totstandkoming van positieflijst alsmede uit het feit dat de Stichting door u steeds als belanghebbende bij de positieflijst is betrokken en, als uitvloeisel daarvan, door u werd gevraagd deel te nemen aan het Bestuurlijk Overleg inzake de positieflijst.

De Stichting heeft een achterban bestaande uit een combinatie van (organisaties van) houders van gezelschapsdieren en diergerichte onderwijsinstellingen.

Hiermee acht de Stichting haar belanghebbendheid als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht voldoende aangetoond.

De aanvraag is een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb

Op de website www.mijnrvo.nl/huisdieren heeft u aangegeven op welke wijze een aanvraag kan worden ingediend ten behoeve van plaatsing van zoogdiersoorten op de positieflijst. De procedure is door u als volgt weergegeven:

“Verzoek indienen

Heeft u een huisdier dat niet op de positieflijst staat en ook niet op de lijst met soorten die nog beoordeeld gaan worden? Dan kunt u een verzoek doen om de soort alsnog te laten beoordelen. U doet dit met het digitale formulier [Verzoek beoordeling positieflijst zoogdieren](#). Het formulier kunt u van 21 juli tot en met 31 december 2014 bij ons indienen. Voorwaarde is dat het om een zoogdiersoort gaat die u op dit moment in Nederland houdt. U kunt dit ook aantonen en het mag geen soort zijn waarvoor al een verbod geldt, bijvoorbeeld op basis van de Flora- en faunawet of CITES.

Verzoek onderbouwen

U kunt bij uw verzoek bijlagen meesturen zoals uw motivatie en andere documenten waarmee u uw verzoek onderbouwt. In uw motivatie geeft u aan waarom u vindt dat de soort geschikt is om als huisdier te houden. Een soort wordt alleen op de positieflijst geplaatst als er voldaan is aan de criteria die in het Besluit houders van dieren staan. Het is belangrijk dat u in uw motivering deze criteria meeneemt:

- *Alleen een soort die geen welzijnsrisico of gevaar vormt voor mensen of dieren kan op de positieflijst komen.*

- Een soort waarvoor al een verbod geldt komt niet op de positieflijst, bijvoorbeeld een verbod op basis van de Flora- en faunawet of CITES.

Kijk ook naar de volgende onderdelen van natuurlijk gedrag van de soort die u wilt laten beoordelen voor de positieflijst en neem dit mee in uw motivering:

- Wat is behoefte van het dier om te bewegen en aan een specifieke leefomgeving?
- Hoe groot is het dier gemiddeld op volwassen leeftijd?
- Wat is de behoefte van het dier aan afwisseling van activiteit en rust tijdens een dag of een seizoen?
- Hoe zoekt en kiest het dier zijn eten?
- Wat heeft het dier nodig aan veiligheid en mogelijkheid om te schuilen?
- Wat is de behoefte van het dier om zich voort te planten en om jongen groot te brengen?
- Wat is de behoefte van het dier om (zichzelf) schoon te maken?
- Welke biosociale en sociale behoeftes heeft het dier?
- Hoeveel en welke prikkels of afleiding heeft het dier nodig?

Na uw verzoek

U krijgt direct nadat u uw verzoek heeft ingediend een ontvangstbevestiging. Gaat het om een zoogdiersoort die nog niet op de lijst met soorten staat die nog beoordeeld gaan worden? Dan voegen we de soort aan de lijst toe. U krijgt geen persoonlijk bericht op uw verzoek. U kunt op deze pagina de lijst met nog te beoordelen soorten bekijken. Hetzelfde geldt voor de uitslag van de beoordeling.”

Onrechtmatigheid beschreven procedure

De door u beschreven procedure voldoet is niet aan de eisen die in het Andibel-arrest zijn gesteld noch aan vereisten van de Algemene wet bestuursrecht.

In de eerste plaats is niet voldaan aan het vereiste dat de procedure uitdrukkelijk bij handeling van algemene strekking is vastgesteld. In casu is de regeling slechts te vinden op de website van de RVO.

Voorts sluit de procedure op 31 december 2014, terwijl in het Andibel-arrest uitdrukkelijk is voorgeschreven dat de regeling voorziet in een procedure die belanghebbenden in staat stelt te verkrijgen dat nieuwe soorten op de lijst worden geplaatst. In de door u voorziene procedure is het al niet meer mogelijk nieuwe soorten ter beoordeling voor te leggen op het moment dat de positieflijst op 1 januari 2015 in werking treedt.

Verder legt u de bewijslast dat een soort kan worden gehouden bij de aanvrager. In het Andibel-arrest is uitdrukkelijk bepaald dat die bewijslast bij de bevoegde autoriteiten ligt. Immers, de bevoegde administratieve autoriteiten kunnen een verzoek tot plaatsing van een zoogdiersoort op die lijst slechts afwijzen wanneer het houden van specimina van die soort een reëel gevaar voor de bescherming of de eerbiediging van de beoogde belangen en de vereisten.⁴ De bevoegde autoriteiten moeten daartoe een uitgebreid onderzoek hebben uitgevoerd waaruit het gevaar blijkt dat het houden van specimina van de betrokken soort inhoudt voor het dierenwelzijn. Dit onderzoek moet voorts berusten op de meest betrouwbare wetenschappelijke gegevens die beschikbaar zijn en de meest recente resultaten van het internationale onderzoek. Het is dus aan u om te bewijzen dat een soort niet kan worden gehouden en niet aan de houder om te bewijzen dat het wel kan.

De procedure moet gemakkelijk toegankelijk zijn maar is dat niet. U schrijft voor dat per soort een formulier moet worden ingediend waarbij verder nog de eis wordt gesteld dat de aanvrager aantoont dat hij het dier houdt. Het is onduidelijk op welke manier deze procedure gemakkelijk toegankelijk is voor rechtspersonen die belanghebbend zijn. Zoals aangegeven vertegenwoordigt de Stichting PVH een groot aantal georganiseerde gezelschapsdierenhouders en dient om die reden in één keer 371 soorten ter beoordeling voor zonder zelf houder te zijn. Ik ga er dan ook vanuit dat u er, gelet op de kenmerken van een rechtspersoon als belanghebbende, geen probleem mee heeft dat voor één

⁴ zie naar analogie met name arresten van 16 juli 1992, Commissie/Frankrijk, reeds aangehaald, punt 10, en 5 februari 2004, Commissie/Frankrijk, reeds aangehaald, punt 27

diersoort een formulier wordt ingediend met als bijlage de gegevens van de overige 370 soorten en dat de Stichting niet zelf houder is van zoogdieren.

Als laatste wordt niet voldaan aan het vereiste dat een besluit op de aanvraag binnen redelijke termijn gemotiveerd wordt genomen en dat in rechte tegen een afwijzing kan worden opgetreden. De aanvrager ontvangt volgens uw procedure geen besluit op zijn aanvraag. De termijn is derhalve niet te controleren, de eventuele afwijzing niet gemotiveerd en gelet op het ontbreken van een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht is het evenmin mogelijk op eenvoudige wijze in rechte tegen het besluit op te komen. Dit is zowel in strijd met de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht als met de eisen gesteld in het reeds genoemde Andibel-arrest.

Gelet op het bovenstaande stel ik voor dat u niet slechts een ontvangstbevestiging stuurt voor onderhavige aanvraag voor de beoordeling van 371 zoogdiersoorten, maar dat u tevens binnen de in de Algemene wet bestuursrecht gestelde termijnen een schriftelijke beslissing neemt op deze aanvraag.

Daarbij dient u te voldoen aan de eis gesteld in het Andibel-arrest dat u een uitgebreid onderzoek uitvoert naar van het gevaar dat het houden van specimens van de betrokken soort inhoudt voor de bescherming van het dierenwelzijn en dat u dit onderzoek laat berusten op de meest betrouwbare wetenschappelijke gegevens die beschikbaar zijn en de meest recente resultaten van internationaal onderzoek.

Mocht u besluiten deze aanvraag af te wijzen, dan zult u dit gemotiveerd moeten doen middels een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen de Stichting in rechte kan opkomen.

Volledigheidshalve deel ik u bij deze mede dat wanneer u niet tijdig, dus binnen een termijn van 6 weken, een besluit op de aanvraag neemt, de Stichting daartegen onmiddellijk in rechte zal optreden. Hiervan zal de Stichting slechts kunnen afzien indien u schriftelijk mededeelt dat de 371 soorten op de lijst van te beoordelen soorten zullen worden geplaatst, dat de verbodsbepalingen voor deze soorten derhalve niet op 1 januari 2015 van toepassing zullen zijn en dat u daarbij een redelijke termijn aangeeft waarbinnen de beoordeling plaats zal vinden.

Indien u er zonder gemotiveerde afwijzing toe over gaat de verbodsbepalingen toe te passen op één of meer van de 371 hier aangemelde soorten, dan zal PVH hiertegen in rechte optreden.

Namens de Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit,

hoogachtend en met vriendelijke groet

Ir. Ed.J.Gubbels
Secretaris Platform Verantwoord Huisdierenbezit (PVH)
www.huisdieren.nu